

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Lenka Matyášová, JUDr. Vladimír Veselý, Mgr. MUDr. Radan Kuča, JUDr. Jindřich Psutka, JUDr. Gabriela Vilímková a Mgr. Martina Douchová, projednal v ústním jednání dne 24. 11. 2011 kárnou žalobu podanou předsedou Kontrolní komise Exekutorské komory ČR ze dne 25. 1. 2011 proti **JUDr. J. D.**, soudnímu exekutorovi, Exekutorský úřad Plzeň – jih, se sídlem Jablonského 7, Plzeň, a rozhodl

t a k t o :

- I.** Podle § 116 odst. 2 písm. a) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti kárně obviněný

JUDr. J. D.,
soudní exekutor Exekutorského úřadu Plzeň-jih,
se sídlem Jablonského 7, Plzeň

j e v i n e n

tím, že ve věci opakované žádosti oprávněného Infracor, s.r.o., zast. jednatelem Z. R., ze dne 17. 6. 2010, resp. 20. 7. 2010, o možnosti nahlédnout do exekučních spisů, v důsledku jednání soudního exekutora, resp. jeho nesoučinnosti, minimálně do 24. 9. 2010, nebylo oprávněnému umožněno využít práva nahlédnout do spisů; ve věci opakované žádosti povinného P. B., zast. Mgr. J. Š., ze dne 10. 8. 2010, resp. 16. 8. 2010 nebylo povinnému umožněno nahlédnout do spisů, a to minimálně do 15. 10. 2010; ve věci opakované žádosti povinného Mgr. F. K., zast. JUDr. J. H., ze dne 9. 2. 2010, resp. 29. 7. 2010 o možnost nahlédnout do spisu, v důsledku jednání exekutora minimálně do 23. 12. 2010, nebylo povinnému umožněno využít práva nahlédnout do spisu,

t e d y

porušil opakovaně a závažným způsobem povinnosti uložené mu právním předpisem,

č í m ž s e d o p u s t í l

kárného provinění podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu.

- II.** Za kárné provinění uložil kárný senát podle § 116 odst. 3 písm. c) exekučního řádu

pokutu ve výši 20 000 Kč.

Tato pokuta je splatná do 30-ti dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Nejvyššího správního soudu č. 3762-46127621/0710, var. symbol 15022011.

O d ů v o d n ě n í :

Kárnou žalobu ze dne 25. 1. 2011, která byla Nejvyššímu správnímu soudu, jakožto kárnému soudu dle ust. § 3 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů, doručena dne 14. 2. 2011, podal předseda Kontrolní komise EK pro kárné provinění podle § 116 odst. 2 EŘ, spočívající v tom, že JUDr. J. D. jako soudní exekutor v exekučních řízeních vedených pod sp. zn. 016 Ex 540/09, 016 Ex 2449/09, 016 Ex 2919/09, 016 Ex 3270/09, 016 Ex 3888/09, 016 Ex 1774/09, 016 Ex 3961/09, 016 Ex 4001/09, 016 Ex 4019/09, 016 Ex 4182/089, 016 Ex 4378/09, 016 Ex 1561/09, 016 Ex 1748/09, 016 Ex 1799/09, 016 Ex 2735/09, 016 Ex 3890/089, 016 Ex 3927/09, 016 Ex 2927/09, 016 Ex 3190/09, 016 Ex 3691/09, 016 Ex 3881/09, 016 Ex 5617/09, 016 Ex 6799/09, 016 Ex 4511/09, 016 Ex 4537/09, 016 Ex 4551/09, 016 Ex 4790/09, 016 Ex 4791/09, 016 Ex 6290/09, 016 Ex 5627/09, 016 Ex 5628/09, 016 Ex 5766/09, 016 Ex 5942/09, 016 Ex 5967/09, 016 Ex 6022/09, 016 Ex 392/09, 016 Ex 957/09, 016 Ex 1893/09, 016 Ex 2733/09, 016 Ex 4342/09, 016 Ex 4544/09, 016 Ex 239/09, 016 Ex 370/09, 016 Ex 399/09, 016 Ex 495/09, 016 Ex 572/09, 016 Ex 3994/089, 016 Ex 689/09, 016 Ex 876/09, 016 Ex 1468/09, 016 Ex 1489/09, 016 Ex 6648/09, 016 Ex 14455/08, 016 Ex 6645/09, 016 Ex 6770/09, 016 Ex 7332/09, 016 Ex 14474/08, 016 Ex 14519/08, 016 Ex 14522/08, 016 Ex 3928/09, 016 Ex 3931/09, 016 Ex 4004/09, 016 Ex 4053/09, 016 Ex 6195/09, 016 Ex 6440/09, 016 Ex 1680/03, 016 Ex 304/08 a 016 Ex 288/01 neumožnil účastníkům řízení využít jejich oprávnění nahlédnout do exekučního spisu, čímž závažně a opětovně porušil povinnosti stanovené ustanovením § 46 odst. 1 ve spojení s ust. § 94 odst. 1 exekučního řádu.

V odůvodnění návrhu kárný žalobce uvádí, že návrh podává na základě šetření provedeného v rámci výkonu dohledu, a to v souvislosti s vyřizováním stížností:

1)
oprávněného Infracor, s.r.o., zast. jednatelem Z. R. ze dne 24. 8. 2010, doručené EK dne 25. 8. 2010 na soudního exekutora v exekučních řízeních vedených pod sp. zn. 016 Ex 540/09, 016 Ex 2449/09, 016 Ex 2919/09, 016 Ex 3270/09, 016 Ex 3888/09, 016 Ex 1774/09, 016 Ex 3961/09, 016 Ex 4001/09, 016 Ex 4019/09, 016 Ex 4182/089, 016 Ex 4378/09, 016 Ex 1561/09, 016 Ex 1748/09, 016 Ex 1799/09, 016 Ex 2735/09, 016 Ex 3890/089, 016 Ex 3927/09, 016 Ex 2927/09, 016 Ex 3190/09, 016 Ex 3691/09, 016 Ex 3881/09, 016 Ex 5617/09, 016 Ex 6799/09, 016 Ex 4511/09, 016 Ex 4537/09, 016 Ex 4551/09, 016 Ex 4790/09, 016 Ex 4791/09, 016 Ex 6290/09, 016 Ex 5627/09, 016 Ex 5628/09, 016 Ex 5766/09, 016 Ex 5942/09, 016 Ex 5967/09, 016 Ex 6022/09, 016 Ex 392/09, 016 Ex 957/09, 016 Ex 1893/09, 016 Ex 2733/09, 016 Ex 4342/09, 016 Ex 4544/09, 016 Ex 239/09, 016 Ex 370/09, 016 Ex 399/09, 016 Ex 495/09, 016 Ex 572/09, 016 Ex 3994/089, 016 Ex 689/09, 016 Ex 876/09, 016 Ex 1468/09, 016 Ex 1489/09, 016 Ex 6648/09, 016 Ex 14455/08, 016 Ex 6645/09, 016 Ex 6770/09, 016 Ex 7332/09, 016 Ex 14474/08, 016 Ex 14519/08, 016 Ex 14522/08, 016 Ex 3928/09, 016 Ex 3931/09, 016 Ex 4004/09, 016 Ex 4053/09, 016 Ex 6195/09, 016 Ex 6440/09,

Šetřením bylo zjištěno, že oprávněný žádal soudního exekutora přípisem ze dne 17. 6. 2010 o možnost nahlédnout do spisů. Tato žádost byla urgována dne 20. 7. 2010.

Z vyjádření soudního exekutora ke stížnosti ze dne 24. 9. 2010 doručené Exekutorské komoře dne 29. 9. 2010 vyplynulo, že oprávněný byl informován o postupu při nahlížení do ex. spisu, kdy soudní exekutor podmiňuje nahlížení do spisu přítomností soudního exekutora, a z tohoto důvodu je třeba respektovat rozvrh práce. Z vyjádření soudního exekutora vyplývá, že minimálně ke dni 24. 9. 2010 nebylo oprávněnému umožněno využít práva na nahlížení do spisu.

2)

povinného P. B., zast. Mgr. J. Š. ze dne 6. 10. 2010 na soudního exekutora v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 016 Ex 1680/03. Dne 10. 8. 2010 požádal právní zástupce povinného o umožnění nahlédnout do ex. spisu. Dne 16. 8. 2010 svou žádost opakoval. Dne 26. 8. 2010 reagoval soudní exekutor na žádost s tím, že byla zařazena do pořadí a o termínu bude povinný, resp. jeho právní zástupce včas vyrozuměn. Dne 15. 10. 2010 se vyjádřil soudní exekutor ke stížnosti s tím, že žádosti o možnost nahlédnout do spisu nebylo dosud vyhověno s ohledem na rozvrh práce soudního exekutora

3)

povinného Mgr. F. K., zast. JUDr. J. H. ze dne 16. 11. 2010, doručené Exekutorské komoře dne 18. 11. 2010 na soudního exekutora v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 06 Ex 288/01. Stěžovatel žádal soudního exekutora přípisem dne 9. 2. 2010 o možnost nahlédnout do spisu a přípisem ze dne 29. 7. 2010 urgoval žádost. Z vyjádření exekutora ke stížnosti ze dne 23. 12. 2010 doručené Exekutorské komoře dne 23. 12. 2010 vyplývá, že žádosti nemohlo být vyhověno, neboť povinný podal návrh na vyloučení věci soudního exekutora z důvodu jeho podjatosti. Exekuční spis tedy musel být v permanenci, neboť soud si vyžadoval různé listiny. Z vyjádření soudního exekutora však vyplynulo, že soud si žádal pouze určité listiny, nikoli spis jako celek. Žádosti o umožnění nahlédnout do spisu nebylo vyhověno nejméně do 23. 12. 2010.

Kárný žalobce podotýká, že Exekutorská komora se zabývala v rámci své dohledové činnosti také stížnostmi pana J. M. ze dne 18. 5. 2010 na soudního exekutora v exekučním řízení vedeném pod sp. zn. 06 Ex 3473/04. Stěžovateli jako právnímu zástupci povinného nebylo umožněno nahlédnout do spisu. Soudní exekutor ve svém vyjádření ke stížnosti ze dne 17. 6. 2010 doručené Exekutorské komoře dne 21. 6. 2010 mimo jiné uvedl, že zákon nestanoví lhůtu pro umožnění nahlédnutí do spisu a opět uvedl, že podmiňuje umožnění nahlédnout do spisu přítomností soudního exekutora dle jeho rozvrhu práce. Stížnost byla shledána důvodnou a soudnímu exekutorovi byla udělena výtka podle § 7a exekučního řádu.

Kárný žalobce konstatuje, že podle § 94 odst. 1 exekučního řádu mají oprávněné orgány a osoby právo nahlížet do spisů, které nejsou uloženy v archívu exekutora a pořizovat si z nich výpisy s tím, že tak mohou činit výlučně v kanceláři soudního exekutora pod jeho dohledem nebo pod dohledem jím pověřeného zaměstnance. O nahlédnutí do spisu se ve spise provede záznam. Podle ust. § 95 odst. 2 exekučního řádu jsou oprávněnými osobami mimo jiné účastníci řízení a jejich zástupci. Podle ust. § 46 odst. 1 exekučního řádu je soudní exekutor povinen postupovat při provádění exekuce rychle a účelně a přitom dbát ochrany práv účastníků řízení a třetích osob dotčených jeho postupem. Rozvíjí se tak obecná povinnost soudů a přiměřeně též soudního exekutora, jehož úkony se dle ust. § 28 exekučního řádu považují za úkony soudu, spravedlivě chránit oprávněné zájmy účastníků a dbát, aby nedocházelo k porušování právem chráněných zájmů osob.

Podle ust. § 13 odst. 1 exekučního řádu exekutor řídí činnost exekutorského úřadu; předpokládá se, že exekutorský úřad, stejně jako jiné úřady vykonávající veřejnou moc, bude pro veřejnost otevřen v podstatě vždy v obvyklé úřední hodiny. Také proto zákon umožňuje exekutorovi zaměstnávat zaměstnance a výslovně stanoví povinnost ustanovit pro případ nemoci

nebo dovolené a jiných vážných důvodů zástupce (§ 16 odst. 1 exekučního řádu). Předpokládá se, že soudní exekutor bude natolik organizačně schopný, že dokáže zajistit, aby oprávněné osoby mohly realizovat svá procesní práva, mezi která patří i právo nahlédnout do spisu; může tomu tak být za přítomnosti exekutora, vzhledem k tomu, že většina exekutorů zaměstnává administrativní pracovníky, zpravidla to bude za přítomnosti některého z těchto pracovníků nebo popř. exekutorského koncipienta. Zákonodárce zjevně nepovažoval za potřebné problematiku nahlížení do spisů blíže upravovat v exekučním řádu ani v kancelářském řádu. Nestanovil lhůtu pro zpřístupnění spisu ani formu, kterou by oprávněné osoby měly o nahlédnutí žádat. Lze se ztotožnit se závěrem, který učinili autoři komentáře k exekučnímu řádu, když uvádějí: „*Nahlížení do spisu může exekutor vnitřním opatřením omezit jen na určitou část pracovní doby úřadu (tzv. hodiny pro veřejnost) a může je podmínit předchozí telefonickou žádostí vzhledem k nutnosti spis vyhledat (popř. i přinést, pokud je již na spisovně) a vzhledem k nutnosti zajistit pověřeného pracovníka, který bude nahlížení do spisu náležitě dozorovat. Podmínky stanovené exekutorem však nemohou právo nahlédnutí do spisu natolik zužovat, že by splnění podmínek prakticky vylučovalo uplatnění tohoto práva (Kasíková a kol: Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti, exekuční řád, 2. vydání C.H.Beck str. 373).* Z vyjádření soudního exekutora k podaným stížnostem vyplývá, že tento podmiňuje možnost nahlédnutí do spisu svou přítomností u každého takového úkonu, a to s ohledem na jeho rozvrh práce. Vzhledem k tomu, že osobní účast není schopen (ochoten) v přiměřené době zajistit, fakticky tak nahlédnutí do spisů oprávněným osobám odpírá a odnímá jim základní procesní právo.

Na základě uvedeného dospěl kárný žalobce k závěru, že soudní exekutor svým jednáním závažně a opakovaně porušil povinnosti stanovené exekučním řádem. Navrhuje proto posoudit jeho chování jako kárné provinění ve smyslu ust. § 116 odst. 2 exekučního řádu a navrhuje uložit pokutu 100 000 Kč.

Kárně obviněný soudní exekutor se písemně vyjádřil k návrhu kárného žalobce dne 1. 8. 2010. V písemném vyjádření předesílá, že kárná žaloba je vymezena pro skutek, že v uvedených spisech neumožnil účastníkům řízení využít jejich oprávnění nahlédnout do exekučních spisů. V této souvislosti stran náležitostí žalobního návrhu odkazuje na ust. § 9 odst. 2 a ust. § 25 zákona č. 7/2002 Sb., dále na ust. § 177 písm. c) trestního řádu; poukazuje na to, že podaná kárná žaloba vykazuje zákonné deficity stran vymezení skutku a s tím souvisejícího dokazování. Konstatuje současně, že dle stanoviska ministerstva spravedlnosti realizací práva nahlédnutí do spisu se rozumí skutečnost, kdy se oprávněná osoba dostaví na exekutorský úřad, předchozí oznámení či objednání na úřadu dle ministerstva není nutné.

Co se týče spisů popsaných pod bodem I. odůvodnění kárně obviněný soudní exekutor uvádí, že kromě emailů ing. R. jako jednatele společnosti INFRACO s.r.o. ve spise není jediný důkaz tvrzení, že by odmítl nahlédnutí do spisu. Ing. R. se na exekutorský úřad nikdy nedostavil k realizaci svého práva. V souvislosti s osobou jmenovaného jednatele soudní exekutor poukazuje na podání, které dne 24. 9. 2010 stran způsobu činnosti společnosti INFRACO učinil u Exekutorské komory ČR a následně uvádí své vyjádření, které podal dne 20. 2. 2011 ministerstvu spravedlnosti stran exekučního řízení vedeného pod sp. zn. 16 Ex 1747/09.

Ke spisu Ex 1680/03 (povinný P. B.) kárně obviněný soudní exekutor uvádí, že nikdy neodmítl nahlédnutí do spisu právnímu zástupci povinného; tento se nikdy na exekutorský úřad nedostavil.

Ke spisu EX 304/08 (stížnost vydražitele M. M.) kárně obviněný soudní exekutor uvádí, že má za to, že vydražitel není účastníkem exekučního řízení v celé jeho části; jmenovaný, jak vyplývá z telefonických hovorů, měl zájem o informace týkající se výlučně osoby dlužníka, jeho

účtů, apod. Nadto ani jmenovaný M. M. ani žádný právní zástupce se nedostavil na exekutorský úřad, aby do spisu mohl nahlédnout.

Ke spisu Ex 288/01 kárně obviněný soudní exekutor podotýká, že právní zástupce povinného K. se nikdy nedostavil na exekutorský úřad, aby nahlédl do spisu, tudíž mu nikdy nebylo odepřeno jeho právo. Stran uvedené věci dále uvádí, že dne 10. 12. 2008 povinný K. podal ve vztahu k soudnímu exekutorovi námitku podjatosti, v září 2009 poté podal stížnost k rukám předsedy Okresního soudu Plzeň-město, ve které uváděl lživé údaje. O námitce podjatosti rozhodl soud dne 4. 5. 2010. Jak v řízení o stížnosti, tak v řízení o námitce podjatosti byl jak povinný, tak právní zástupce aktivní, co se týká tvrzení, avšak tato nikdy nebyla doložena relevantními listinami. Obě řízení byla ukončena bez očekávaného výsledku ze strany povinného. Následně bylo exekuční řízení zastaveno pro nezaplacení zálohy na náklady řízení, na což právní zástupce reagoval podáním stížnosti k Exekutorské komoře ČR, která mu jako jediná vyhověla.

Kárně obviněný soudní exekutor stran výše uvedeného tvrdí, že se žádného ze skutků, tak jak byly v kárné žalobě popsány, nedopustil.

K odůvodnění návrhu kárného žalobce, co se týče uplatněné právní argumentace, kárně obviněný soudní exekutor uvádí, že není pravdou, že exekutorský úřad stejně jako jiné úřady vykonává veřejnou moc; takové tvrzení nemá dle jeho názoru oporu v zákoně. Stát pouze přenesl na soukromé exekutory část svých pravomocí v oblasti soudní moci, a to pouze v oblasti týkající se rozhodování. Požadavek, aby byl exekutorský úřad otevřen veřejnosti vždy, je nesmyslný a nemá oporu v zákoně. V této souvislosti kárně obviněný soudní exekutor podotýká, že kárný žalobce zcela pomíjí postavení exekutora, jakožto podnikatele; zákonem nejsou upraveny podmínky, za kterých musí být kancelář exekutora otevřena vždy v obvyklých úředních hodinách, jak tvrdí kárný žalobce; konstatuje, že chod úřadu zajišťuje sám, a to na své vlastní náklady, není napojen na státní rozpočet; pokud má zajišťovat veřejnou službu (umožnit kdykoli nahlížení do spisu), je nutno, aby se na realizaci veřejné služby podílel stát, nelze ji zajišťovat na úkor rozpočtu soukromé osoby. Konstatuje, že zákonem tato povinnost pracovat zadarmo není stanovena, naopak je v rozporu s normami vyšší právní síly, zejména mezinárodněprávními úmluvami, jimiž je Česká republika vázána. Je problémem ministerstva, že vyhláškou nestanovilo odměnu exekutora za tyto úkony (viz ust. § 131 exekutorského řádu), neboť činnost exekutora je vždy prováděna za úplatu. Oprávněné osoby zcela jistě mohou nahlížet do spisů exekutora, avšak tento výklad neznamená, že tato činnost dohlížená soudním exekutorem či jiným pověřeným zaměstnancem bude činěna bezplatně. Zákon predikuje existenci exekučního tarifu, který má všechny úkony v daných věcech zpoplatnit. Skutečnost, že právní úprava je kusá, nelze i s ohledem na princip legitimního očekávání připisovat k tíži soudnímu exekutorovi.

Kárně obviněný soudní exekutor dále konstatuje, že ministr spravedlnosti ani Exekutorská komora ČR organizačně chod exekutorských úřadů nezajistila a nezajišťuje, přesto, pokud dbá soudní exekutor opatrnosti a pocítuje riziko např. zničení spisového materiálu, je kárně obžalován, neboť podle kárného žalobce není schopen, resp. ochoten, v přiměřené době svou osobní účast, kterou nahlédnutí do spisu podmiňuje, zajistit. Nelze připustit, aby při nahlížení do spisu byl přítomen zaměstnanec, neboť žádný ze zaměstnanců kárně obviněného soudního exekutora by ve specifické situaci vyvolané chováním účastníků, neuměl řádně reagovat. Soudní exekutor uvádí, že pokud připustí, že kterákoli nekvalifikovaná osoba bude nahlížet do spisu, což jistě není úkon, který se dá zvládnout za pár vteřin, a bude na ni dohlížet zaměstnanec soudního exekutora, bude tento muset svou řádnou práci, kterou má stanovenou ve smlouvě, provést v náhradním termínu, tzn., že soudní exekutor bude muset zaplatit přescasy tohoto pracovníka. Případně práce pro jiného oprávněného, kterou by daný pracovník prováděl, by nebyla odvedena. Nastává tak situace, kdy právo jednoho účastníka

je nadřazeno právu jiného účastníka. Závěrem kárně obviněný soudní exekutor podotýká, že žalobce, nutí-li jej pracovat de facto „zadarmo“ zásadním způsobem zasahuje do jeho majetkové sféry, a to v rozporu s čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

Kárný senát nařídil ve věci ústní jednání na den 20. 9. 2011, vyznění o konání ústního jednání bylo doručeno do datové schránky soudního exekutora dne 17. 8. 2011. Dne 24. 8. 2011 se soudní exekutor dostavil na Nejvyšší správní soud za účelem nahlížení do spisů (9. 50 hod – 10.25 hod). Dne 14. 9. 2011 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání soudního exekutora, v němž žádá odročení jednání nařízených na den 20. 9. 2011, a to z důvodu pracovní neschopnosti; uvádí, že od 30. 8. 2011 byl hospitalizován ve FN v Plzni a v současné době je v domácím léčení s datem příští kontroly dne 3. 10. K žádosti byla připojena kopie dokladu o pracovní neschopnosti – III. díl Hlášení zaměstnavateli o vzniku dočasné pracovní neschopnosti s datem vystavení 30. 8. 2011, pracovní neschopnost od 29. 9. 2011. Žádosti kárně obviněného bylo vyhověno a nařízení jednání bylo zrušeno, informace o zrušení jednání byla zaslána účastníkům řízení dne 15. 9. 2011.

Další termín ústního jednání ve věci 15 Kse 2/2011 nařídil kárný senát dne 5. 10. 2011 na den 17. 10. 2011 v 10.00 hod., předvolání bylo soudnímu exekutorovi doručeno do datové schránky dne 4. 10. 2011. Dne 5. 10. 2011 bylo doručeno Nejvyššímu správnímu soudu podání, v němž označil soudní exekutor všechny sp. zn., pod kterými jsou s ním vedena kárná řízení v kárném senátu, který nyní řízení vede (15 Kse 1/2011, 15 Kse 2/2011, 15 Kse 3/2011, 15 Kse 6/2011, 15 Kse 7/2011, 15 Kse 8/2011), a sdělil, že s ohledem na jeho zdravotní stav mu byla prodloužena pracovní neschopnost s termínem další kontroly dne 4. 11. 2011. Doklad o pracovní neschopnosti nebyl připojen, proto byl soudní exekutor obratem vyzván k jeho zaslání. Dne 6. 10. 2011 zaslal soudní exekutor žádost o odročení ústního jednání ze dne 17. 10. 2011 z důvodu jeho trvalé pracovní neschopnosti a opětovně žádal o nařízení jednání v pozdějším termínu. K výzvě kárného senátu byl zaslán opětovně již výše uvedený doklad o pracovní neschopnosti vystavený praktickým lékařem MUDr. V. K. dne 30. 8. 2011. Kárný senát vyzněl dne 14. 10. 2011 soudního exekutora a ostatní zúčastněné osoby o zrušení jednání nařízeného na den 17. 10. v 10.00 hod.

Další termín ústního jednání ve věci byl stanoven na 24. 11. 2011 ve 12.00 hod.; o termínu nařízeného jednání byl soudní exekutor vyzněn dne 7. 11. 2011. Soudnímu exekutorovi bylo současně zasláno upozornění, v němž mu bylo sděleno, že jednání byla již dvakrát zrušena z důvodu jeho omluvy ze zdravotních důvodů; dále mu bylo sděleno, že kárný senát zjistil, že v době dokládané pracovní neschopnosti vykonával a nadále vykoná svůj úřad a provádí dražby, přitom Exekutorskou komoru v souladu s ust. § 16 odst. 3 exekučního řádu neinformoval o důvodech, které by bránily vykonávání úřadu. V návaznosti na tato zjištění byl soudní exekutor upozorněn na to, že další Vaši omluvu již nebude kárný senát brát v potaz, a v případě, že se k jednání nedostaví osobně, popř. si nezvolí zástupce, může být postupováno ve smyslu ust. 17 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů ve spojení s ust. § 202 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád., a může být rozhodnuto v jeho nepřítomnosti.

Na tomto místě je třeba uvést důvody, které vedly k upozornění soudního exekutora na možnost rozhodnout bez jednání v jeho nepřítomnosti.

Na základě zjištěných skutečností, které kárný senát zjišťoval, zjistil a ověřoval z různých zdrojů informací, vyplynulo, že kárně obviněný soudní exekutor je, resp. byl i v průběhu měsíce září, října i listopadu pracovně činný a nadále exekutorský úřad vykonává po dobu celé vykázané pracovní neschopnosti.

Předsedkyně kárného senátu předně požádala již dne 6. 10. 2011 o informace Exekutorskou komoru s tím, že opakovaně byla zrušena již dvě nařízená jednání, neboť soudní exekutor zaslal vždy bezprostředně před jednáním žádost o odročení z důvodu jeho pracovní neschopnosti, která trvá od 30. 8. 2011. V žádosti je poukázáno na to, že předběžně je stanoven jako další možný termín jednání den 24. 11. 2011, nicméně existuje zde další předpoklad omluvy z jednání (jakkoli kárný senát a priori takový stav nepředjímá, nicméně určitou účelovost jednání exekutora spatřuje již v tom, že osobně několikrát nahlížel do spisů a o termínu, jak uvedl poté „plánované operace“ nic nesdělil, rovněž soudní exekutor žádal o opakované prodloužení lhůty k vyjádření se ke kárným návrhům - čemuž bylo vyhověno, přitom tak žádal z důvodu četnosti podaných kárných žalob, nikoli např. z důvodu zdravotních potíží). Předsedkyně kárného senátu v žádosti adresované Exekutorské komoře rovněž sdělila, že např. z webových stránek soudního exekutora bylo dne 5. 10. 2011 zjištěno, že zde nejsou žádné informace stran překážek bránících výkonu úřadu z důvodu nemoci uveřejněny, nadto bylo zjištěno, že např. na dny 1. 11. a 3. 11. 2011 (tedy v době pracovní neschopnosti) je nařízena řada exekucí, které mají být provedeny. Telefonickým dotazem na pracovníci exekutorského úřadu stran pracovní neschopnosti soudního exekutora bylo sděleno, že tato „není o těchto věcech informována a není oprávněna podávat informace.“ V žádosti je odkázáno na ust. § 16 exekučního řádu, podle kterého po jmenování exekutora do exekutorského úřadu mu Komora ustanoví na jeho návrh zástupce pro případ nemoci, dovolené, pozastavení nebo zániku výkonu exekutorského úřadu a nebo z jiných vážných důvodů, pro které nemůže vykonávat svůj úřad. Komora ustanoví zástupce exekutorovi také tehdy, jestliže sám nenavrhne svého zástupce do 1 měsíce od svého jmenování, a také v případě pozastavení výkonu jeho úřadu. Podle odst. 3 cit. ustanovení exekutor je povinen bez zbytečného odkladu oznámit vznik či zánik skutečnosti podle odstavce 1 písemně Komoře a svému ustanovenému zástupci. Oznámení o vzniku skutečností podle odstavce 1 obsahuje zejména důvod a den, od kterého exekutor nemůže vykonávat svůj úřad. Podle odst. 4 cit. ustanovení pokud zastupování trvá, nemůže zastupovaný exekutor vykonávat exekuční činnost.

Vzhledem k tomu, že se kárně obviněný soudní exekutor opakovaně omlouval z jednání z důvodu své pracovní neschopnosti, přitom zde byly dány určité pochybnosti o míře zdravotní indispozice, pro kterou by se soudní exekutor nemohl dostavit k jednání, neboť z webových stránek bylo zjištěno, že např. rovněž i v měsíci říjnu byly nařízeny dražby, byl učiněn dotaz, zda soudní exekutor zaměstnává koncipienta, resp. kandidáta, který by popř. byl oprávněn dražby v případě jeho nemoci provádět, a dále o sdělení, zda soudní exekutor postupoval dle ust. § 16 exekučního řádu, kterým jsou mu stanoveny pro případ nemoci povinnosti zde uvedené, resp. zda je zde zástupce, který by popř. úkony za soudního exekutora v rozhodné době, tj. od 30. 8. 2011 dosud prováděl. K žádosti byly přiloženy dokumenty pořízené z webových stránek soudního exekutora, z nichž bylo mimo jiné zjištěno, že jsou nařízeny dražby na dny 31. 10., 1. a 3. 11. 2011.

Dne 13. 10. 2011 bylo k žádosti o informace sděleno Exekutorskou komorou, že soudní exekutor Exekutorské komoře nesdělil žádné skutečnosti ve smyslu ust. § 16 exekučního řádu, které by mu bránily v řádném výkonu úřadu. Rovněž bylo sděleno, že dle § 21 exekučního řádu nemůže exekutorský koncipient provádět dražbu nemovitosti nebo podniku; tuto je oprávněn provádět pouze osobně soudní exekutor či exekutorský kandidát; dle informací Exekutorské komory soudní exekutor JUDr. J. D. exekutorského kandidáta nezaměstnává.

Dále stran existence překážek bránících soudnímu exekutorovi dostavit se k jednání byl učiněn předsedkyní kárného senátu dne 18. 10. 2011 dotaz na ošetřujícího lékaře. MUDr. V. K. byl konkrétně dotázán, zda JUDr. J. D. je nadále od 29. 8. 2011 v pracovní neschopnosti.

Poslední neschopenku (kopii původně předložené neschopenky vystavené uvedeným lékařem dne 30. 8. 2011) předložil jmenovaný opětovně dne 7. 10. 2011, s tím, že jeho pracovní neschopnost nadále trvá. Vzhledem k tomu, že bylo zjištěno, že exekutor vykonává svoji činnost i v průběhu měsíce října, a předpokládá ji i v listopadu (dle webových stránek exekutorského úřadu byla zjištěna nařízená dražební jednání), bylo požádáno o sdělení, zda jeho nemoc a pracovní neschopnost je takového charakteru, že brání účastnit se jednání u soudu. Na dotaz odpověděl dotazovaný lékař dne 30. 10. 2011 mailem s tím, že jmenovaný je i nadále v pracovní neschopnosti, co se týče jeho účasti u soudu, uvedl, že „obecně konstatuje, že výše jmenovaný není schopen středně těžké fyzické a psychické zátěže“.

Dne 4. 11. 2011 bylo doručeno Nejvyššímu správnímu soudu podání označené k věcem: sp. zn. 15 Kse 1/2011, 15 Kse 2/2011, 15 Kse 3/2011, 15 Kse 6/2011, 15 Kse 7/2011 a 15 Kse 8/2011 obsahující sdělení, že soudní exekutor byl dnešního dne, tj. 4. 11. 2011 po provedeném lékařském vyšetření hospitalizován ve FN v Plzni, podepsáno Mgr. V. Č., pověřenou soudním exekutorem. Žádné potvrzení této skutečnosti dokladem lékaře nebylo připojeno.

V návaznosti na zaslání upozornění a úkony, které byly stran zjišťování skutečného stavu provedeny, zaslal soudní exekutor dne 21. 11. 2011 žádost o nařízení jednání na jiný termín s tím, že upozornění, kterého se mu dostalo je nezákonné, důrazně se ohradil proti tomu, že byl dotazován jeho lékař na jeho zdravotní stav. Uvedl, že zásadně trvá na své osobní účasti u jednání, dále konstatoval, že se ničeho nedopustil ani tím, že prováděl dražby, neprovinil se ani tím, že Exekutorské komoře neoznámil určité skutečnosti. Uvedl, že jeho zdravotní stav mu neumožňuje absolvovat cestu ani jednání před soudem, což dle jeho názoru řádně doložil neschopenkou, podotkl, že nechápe hysterii soudu, proč musí být odsouzen právě ještě teď. Ohradil se rovněž proti tomu, že by měl zákonnou povinnost mít obhájce. Nutno zde podotknout, že arogantní polemiku stran způsobu rozhodování senátu by bylo zcela jistě možno vnímat jako pohrdání soudem: cit.: „*(J)akým právem hovoříte s časovým předstihem o rozhodnutí senátu? Tzn., že v praxi Vašebo senátu jejich hlasy nemají žádnou váhu? Oni jsou nesvéprávní nebo nepřipustíte, aby rozhodli? Nebo je senát domluven, že mě odsoudíte?...*“ K uvedenému v návaznosti na předchozí informaci o hospitalizaci nebylo rovněž ničeho, z čehož by bylo lze potvrdit hospitalizaci, resp. aktuální zdravotní stav soudního exekutora, přiloženo.

K výše uvedenému vyjádření soudního exekutora mu bylo dne 22. 11. 2011 sděleno, že skutečnosti, které uvedl v písemnosti ze dne 21. 11. 2011, nebyly vyhodnoceny jako bránící jeho účasti na jednání. Bylo přitom zdůrazněno, že v žádném případě soudní exekutor nebyl obviňován z toho, že provádí dražby v době pracovní neschopnosti ani z toho, že nesplnil oznamovací povinnost Exekutorské komoře. Z jeho pracovní činnosti v průběhu měsíce září – listopad 2011 a dalších indicií zjištěných na jeho webových stránkách (není zde žádné oznámení o nemoci, zastupování, uzavření úřadu, apod.) bylo pouze dovozeno, že pokud zvládá výkon exekutorského úřadu, zejména provádění nikoli malého počtu dražeb, což je činnost bezesporu náročná, a představuje zcela jistě ne malou psychickou zátěž, je možná i jeho účast na jednání u soudu. Z uvedeného důvodu byla vyhodnocena jeho omluva, byť opakovaně doložená neschopenkou vystavenou dne 30. 8. 2011, jako nedůvodná. K ostrému ohrazení se stran informace, která byla vyžádána od lékaře, bylo sděleno, že je v soudním řízení zcela běžné požadovat informace o zdravotním stavu, resp. způsobilosti osoby, s níž má být vedeno soudní řízení, a to zejména, dochází-li k opakované omluvě z jednání. V žádném případě nebyly vyžadovány ani poskytnuty osobní informace o jeho diagnóze a žádné informace, které by mohly být předmětem lékařského tajemství. Rovněž tak mu nebyla uložena žádná povinnost zvolit si obhájce, na tuto možnost byl pouze v přípise upozorněn. Soudnímu

exekutorovi bylo s přihlédnutím k výše uvedenému sděleno, že jednání dne 24. 11. 2011 ve věci 15 Kse 2/2011 se uskuteční tak, jak o něm již byl vyrozuměn.

Kárně obviněný soudní exekutor se k jednání dne 24. 11. 2011 nedostavil.

Podle ust. § 17 odst. 1 zákona č. 7/2002 Sb. v nepřítomnosti kárně obviněného lze věc projednat pouze tehdy, odmítne-li se před senát dostavit nebo se bez důvodné omluvy nedostaví.

Kárný senát dospěl k závěru, že zde nejsou relevantní důvody pro odročení jednání a lze jednat bez přítomnosti kárně obviněného, neboť má za to, že omluva kárně obviněného není důvodná. Byť pouze podpůrně, vycházel kárný senát rovněž z předpokladů stanovených pro možnost jednat bez přítomnosti obviněného v § 202 odst. 2 trestního řádu ve spojení s ust. § 25 zákona č. 7/2002 Sb.

Kárný senát přitom posuzoval věc tak, aby dostál zachování základních procesních práv kárně obviněného a nezasáhl do nich takovým způsobem, že by mu byla odňata možnost vyjádřit se k věci samé a možnost svá práva hájit. Přihlížel rovněž k tomu, zda a v čem by účast kárně obviněného na řízení mohla dále na zjištěných skutečnostech něčeho změnit. Vycházel přitom z těchto nepochybných skutečností:

1) Kárně obviněnému byla řádně doručena kárná žaloba a kárně obviněný se k žalobě měl možnost vyjádřit, a to dokonce v prodloužené lhůtě, která mu byla poskytnuta pro vyjádření. Nadto se kárně obviněný vyjadřoval k těmto skutkům rovněž již dříve ke stížnostem, které v jednotlivých věcech prošetřovala Exekutorská komora, tato vyjádření má kárný senát k dispozici, neboť jsou obsahem spisu.

2) Není sporu o stavu skutkovém. Ze spisového materiálu a z podkladů, které byly předloženy kárným žalobcem, je zřejmé a jednoznačné, o co se ve věci jedná. Ve spisovém materiálu jsou doloženy jednotlivé žádosti, ať už oprávněného nebo povinných, o možnost sjednání termínu nahlédnutí do spisu, tak jak je v kárné žalobě uvedeno, jsou zde rovněž i odpovědi soudního exekutora, ze kterých zcela zřejmě vyplývá jeho obstrukční jednání bránící nahlédnutí do spisů. O „vstřícnosti“ postoje kárně obviněného k účastníkům řízení, resp. k realizaci práva oprávněných osob nahlédnout do spisu svědčí i způsob komunikace soudního exekutora. Např. dne 26. 8. 2010 k žádosti Mgr. J. Š. (16 Ex 1680/03) ze dne 10. 8. 2010, dále urgované dne 16. 8. 2010, uvedl soudní exekutor: *„Vaše žádost o nahlédnutí do spisu byla zařazena do pořádku, o termínu budete včas vyrozuměn. Do spisu lze nahlédnout pouze pod mým dohledem, neboť nepřipustím, aby dlužník, event. jeho právní zástupce mi zničil důkazy ve spisu..... Stížnost si podejte, kam chcete.“* Rovněž tak ve věci oprávněného INFRACO s.r.o. je zcela zřejmá snaha oprávněného o domluvu termínu k nahlížení do spisu, přitom v žádosti ze dne 17. 6. 2010 jsou kárně obviněnému navrhovány k umožnění nahlédnout do spisů konkrétní termíny (22. 6., 23. 6., 30. 6. až 1. 7., 12. 7., 13. 7. 2010); na žádost není reagováno, v urgenci žádosti ze dne 20. 7. 2010 jsou opětovně navrhovány další termíny (29. 9. – 30. 7., 6. 8., 9. 8. 12. 8. 2010); opět bezvýsledně. Osobní účast soudního exekutora by nemohla na uvedených písemných důkazech ničeho zvrátit.

3) Kárný senát bral v potaz i skutečnost, že ani sám soudní exekutor nečiní stav skutkový sporným, tzn. nepopírá, že by žádosti o nahlížení do spisu vůbec existovaly, netvrdí, že by uvedené osoby o možnost nahlédnout do spisů nepožádaly; to znamená, netvrdí, že by tomu bylo jinak, pouze svou argumentaci zakládá na právní argumentaci, resp. účelové interpretaci zákona a tvrdí, že se jemu přičítaným skutkům nedopustil, neboť jmenované osoby se nikdy osobně na exekutorský úřad nedostavily, tudíž, se nedopustil skutků spočívajících v tom, že odepřel možnost nahlédnutí do spisu. Kárný senát dospěl k závěru, že není třeba již nadále

provádět stran předmětných skutků dokazování, z předloženého spisového materiálu a zjištění z něho učiněných je skutkový stav dostatečně zjištěn, veškeré žádosti a další následující postup exekutora jsou obsahem spisu. Obsáhlá argumentace, kterou soudní exekutor vede stran postavení exekutorského úřadu, a zajištění jeho chodu, jakož i postavení soudního exekutora, není pro posouzení toho, zda jednání soudního exekutora spočívající ve faktickém neumožnění realizace práva nahlížet do spisů v jednotlivých případech v kárné žalobě specifikovaných, je kárným proviněním či nikoli, je zcela irrelevantní; jedná se o toliko právní posouzení stran, kterého není třeba rovněž provádět další dokazování.

Lze tedy uzavřít, že je prokazatelné, že soudní exekutor byl k jednání řádně předvolán, rovněž byl i přes jeho další omluvu srozuměn s tím, že jednání nebude zrušeno a bude se konat v termínu, který mu byl oznámen. Důvody, které soudní exekutor uvedl jako důvody svědčící pro omluvu kárný senát vyhodnotil jako nedostačující a nedůvodné, přitom dle názoru kárného senátu bylo shromážděno pro takový závěr dostatek informací, z nichž prokazatelně vyplývá, že zdravotní stav soudního exekutora, vykonával-li tento exekutorský úřad po dobu celé své dokládané pracovní neschopnosti, přitom provádí nikoli malý počet dražeb nemovitostí, což je zcela nepochybně činnost vyžadující nikoli pouze střední psychické zatížení, ale zatížení nepoměrně vyšší, nebrání tomu, aby se mohl účastnit soudního jednání.

Při ústním jednání byl konstatován obsah kárné žaloby, založeno v soudním spise na č. l. 1 – 3, dále byla konstatována stížnost pana J. M. ze dne 18. 5. 2010 ve věci spisu 016 EX 3473/04, kdy stěžovateli jako právnímu zástupci povinného nebylo umožněno nahlédnout do spisu. Soudní exekutor ve svém vyjádření ke stížnosti ze dne 17. 6. 2010 mimo jiné uvedl, že zákon nestanovil lhůtu pro uložení nahlédnutí do spisu a opět uvedl, že podmiňuje umožnění nahlédnout do spisu přítomností soudního exekutora dle jeho rozvrhu práce. Tato stížnost byla shledána důvodnou, exekutorovi byla podle § 107a exekučního řádu udělena výtka. Na tomto místě je třeba podotknout, že pro tento skutek (sp. zn. EX 3473/04) není kárná žaloba podána a není o něm vedeno ani nyní kárné řízení; je toliko *obiter dictum* předestřeno, že se jedná o opakované porušování povinností soudního exekutora, že již jednou byl kárně obviněný upozorněn na to, že jeho postup není v souladu s právními předpisy; rovněž je z vyjádření soudního exekutora zřejmá argumentace, na které se de facto zakládá i jeho argumentace pro skutky nyní projednávané.

Obviněnému soudnímu exekutorovi a priori nelze přisvědčit v chápání postavení exekutorského úřadu, resp. postavení soudního exekutora. Nelze mu přisvědčit, ani tvrdí-li, že exekutorský úřad nevykonává veřejnou moc.

Soudní exekutor je orgánem sui generis – fyzickou osobou, na kterou stát delegoval část svých mocenských práv, která jinak přísluší soudům. Exekutor vykonává činnost jako svobodné povolání a má postavení veřejného činitele. Jeho zákonné postavení má tedy smíšenou povahu, jednak vykonavatele nucených výkonů soudních a jiných rozhodnutí, a zároveň osoby oprávněné k další činnosti v rozsahu zákona. Stát na exekutory přenesl část svých mocenských pravomocí a zákonem stanovil, jakým způsobem je bude exekutor vykonávat, a také stanovil, jakým způsobem a prostřednictvím kterých subjektů, bude stát kontrolovat, zda jsou pravomoci exekutorovi dané, vykonávány v souladu se zákonem. Exekutor je tedy soukromá osoba vykonávající z pověření soudu veřejnou moc v oboru justice. Podle ust. § 28 exekučního řádu se úkony exekutora považují za úkony soudu. Uvedené ustanovení tudíž zakládá veřejnoprávní povahu postavení soudního exekutora a jeho oprávnění rozhodovat o právech a povinnostech soukromých subjektů.

Soudní exekutor má tedy při výkonu samotné exekuční činnosti postavení subjektu, který vykonává určitou pravomoc na základě předpisů veřejného práva, nic na tom nemění ani skutečnost, že dílem má postavení „podnikatele“, jak namítá obviněný soudní exekutor. Soudní exekutor je tedy nositelem delegované státní moci, a to moci soudní. Tuto činnost vykonává podle § 2 exekučního řádu nezávisle, přičemž při výkonu exekuční činnosti je vázán jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení. Nezávislost se projevuje především v nezávislém procesu rozhodování, ve volbě postupů a prostředků, které soudní exekutor při výkonu exekuční činnosti v souladu se zákonem použije, a které vedou k dosažení cíle řízení, tedy k uspokojení nároku oprávněného. Nezávislost však nelze spatřovat ve svévolném přístupu soudního exekutora k účastníkům řízení stran jejich základních procesních práv, zejména práva být informován o stavu řízení, což se děje zpravidla nahlédnutím do spisu. Toto právo je základním atributem ústavně garantovaného práva na spravedlivý proces.

K postavení exekutora při výkonu exekuční činnosti jako veřejného činitele se vyjádřil opakovaně rovněž Ústavní soud. V nálezu ze dne 27. 11. 2007, sp. zn. II ÚS 1331/07, uvedl, že soudní exekutor „*tento svůj status získal podle zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), v platném znění. Ustanovení § 1 odst. 1 tohoto zákona mimo jiné stanoví, že soudní exekutor je fyzickou osobou, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. Podle ustanovení § 4 exekučního řádu má exekutor při výkonu exekuční činnosti postavení veřejného činitele. Z uvedeného vyplývá, že exekučním řádem přenesl stát část výkonu své moci – specificky moci soudní, již je třeba rozumět soudní řízení počínaje řízením nalézacím až po řízení vykonávací, na soudní exekutory. Jimi sice jsou fyzické osoby, avšak tato skutečnost má význam toliko právně technický či organizačně institucionální. Z hlediska funkcionálního vykonávají tyto osoby státní moc. Jinými slovy – vykonává-li exekutor funkce, které by jinak byl povinen vykonávat stát, je při výkonu svěřené státní moci povinen dbát a respektovat základní práva těch osob, ve vztahu k nimž přenesenou státní moc vykonává.*“ Obdobně v nálezu ze dne 3. 3. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 51/05 Ústavní soud uvedl, že „*(s)oudní exekutor je fyzickou osobou splňující předpoklady uvedené v § 9 - § 15 exekučního řádu, která v exekučním řízení jednak plní úkoly státu na ni přenesené, avšak zároveň při své činnosti vystupuje v postavení podnikatele podle obchodního zákoníku, který má z úspěšného provedení exekuce zisk (a současně nese i odpovídající podnikatelské riziko – viz např. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 150/04, usnesení sp. zn. III ÚS 118/05 a další...*“

Jak již bylo naznačeno výše, postavení podnikatele nemění nic na faktu, že soudní exekutor je povinen při výkonu veřejné moci dostát základním procesním právům účastníků řízení zákonem garantovaných (§94 exekučního řádu).

Podle ust. § 13 exekučního řádu soudní exekutor řídí činnost exekutorského úřadu, který jeho jménem plní všechny úkoly potřebné k řádnému výkonu exekuční činnosti.

Veškerou činnost exekutorského úřadu tedy řídí soudní exekutor, který je ministrem spravedlnosti do úřadu jmenován. Exekutorským úřadem se přitom rozumí soubor pravomocí exekutora k výkonu exekutorské a další činnosti. Vytvoření exekutorského úřadu, tedy jeho materiální, prostorové a lidské složky závisí již zcela na samotném exekutorovi. Tento zcela sám rozhoduje např. jak o samotném konkrétním umístění kanceláře v obci, ve které je sídlo okresního soudu, do jehož obvodu byl jmenován, sám již odpovídá za vybavení kanceláře mobiliárem a pracovními pomůckami, jakož i sám rozhoduje o tom, kolik zaměstnanců a v jakých typech profesí zaměstná. Soudní exekutor je přitom povinen vytvořit podmínky pro takový chod úřadu, aby nedocházelo k porušení zákona, zejm. k odepření základních práv účastníků řízení (k odpovědnosti exekutora za chod úřadu viz např. rozhodnutí 15 Kse 1/2009-90 ze dne 8. 2. 2011, které bylo vydáno rovněž ve věci nyní kárně obviněného).

Procesní institut nahlížení do spisů je jedním z prostředků realizace práva účastníka být informován o průběhu řízení. Zabezpečení realizace tohoto práva nelze považovat za činnost vykonávanou „nad rámec pracovní náplně“ zaměstnanců úřadu, který plní všechny úkoly potřebné k řádnému výkonu exekuční činnosti. Pro výše uvedený závěr svědčí např. i konkrétní ustanovení Kancelářského řádu, který mimo jiné přímo v ust. § 4 presumuje úřední hodiny, obdobně z ust. § 25 cit. stavovského předpisu vyplývá, že zaměstnanci exekutorského úřadu činí i jiné úkony než pouze ty, které *strictum senso* se týkají toliko výkonu rozhodnutí, tedy exekuce). Zabezpečení práva nahlížení do spisu je rovněž např. součástí standardního výkonu veřejné správy správními orgány, právo nahlížet do spisu je garantováno i v řízení soudním (§ 44 o.s.ř.), přitom i zde se tak děje, jak dovozuje kárně obviněný „nad rámec“ samotné rozhodovací činnosti soudu (tj. rozhodování in meritum).

Řádný výkon exekuční činnosti nepochybně zahrnuje, resp. přímo presumuje realizaci základních procesních práv účastníků exekučního řízení, tedy i práva nahlížení do spisů; toto právo je tedy neoddělitelné od materiálního pojetí řádného výkonu exekuční činnosti, tak jak stanoví § 13 exekučního řádu. Nelze se této odpovědnosti zbavit konstatováním, že „žádný ze zaměstnanců kárně obviněného soudního exekutora by ve specifické situaci vyvolané chováním účastníků, neuměl řádně reagovat.“ Jak již bylo uvedeno výše, je věcí soudního exekutora „vybavit“ exekutorský úřad personálně tak, aby zajistil řádný výkon exekuční činnosti.

Tvrzení obviněného soudního exekutora, že žádný z účastníků se osobně na exekutorský úřad nedostavil, a proto jej nelze vinit z toho, že nahlédnutí do spisu neumožnil, kárný senát považuje za ryze účelové. Nelze se totiž rozumně domnívat, že za situace, kdy soudní exekutor na písemné žádosti účastníků o možnost nahlédnutí do spisu odpovídal (často po několika urgencích) tak, že „budou zařazeni do pořadníku“, přitom žádný z jimi navrhovaných termínů neakceptoval, že by v případě „neohlášené přímé návštěvy“ namísto písemné žádosti nahlédnutí do spisu „mimo pořadník“ umožnil. Pokud oprávněná osoba, která hodlá do spisu nahlédnout, předem požádá o sjednání termínu, je takový postup racionální, korektní a nanejvýš vhodný. Nelze tedy oprávněným osobám vyčítat, že se na úřad nedostavily, byla-li již jejich předchozí písemná snaha bezvysledná.

Lze zcela souhlasit s tím, že s ohledem na výkon činnosti soudního exekutora není možné, aby účastník řízení mohl požadovat nahlédnutí do spisu kdykoli. Nahlížení do spisu může exekutor vnitřním opatřením omezit jen na určitou část pracovní doby a může je rovněž podmínit předchozí žádostí, vzhledem k nutnosti spis připravit, vyhledat, popř. zajistit účast osoby, která bude nahlížení do spisu náležitě dozorovat. Jak již bylo uvedeno výše, předchozí písemné žádosti o sjednání termínu nahlížení do spisů byly zcela legitimní a oprávněné osoby postupovaly korektně. Hájí-li se obviněný soudní exekutor tím, že žádný z jeho zaměstnanců by ve specifické situaci vyvolané chováním účastníků, neuměl řádně reagovat, taková obhajoba neobstojí. Jak již bylo uvedeno výše, je věcí soudního exekutora „vybavit“ exekutorský úřad personálně tak, aby zajistil řádný výkon exekuční činnosti.

Jakkoli lze připustit, že právní úprava nahlížení do spisu v § 94 a násl. ex. řádu a § 44 o. s. ř., který se obdobně aplikuje, je poměrně strohá a umožňuje různé výklady, jednoznačně jsou dány tři předpoklady, za kterých je možné nahlédnout do spisu, a to je, že se nahlédnutí do spisu realizuje v určitém místě, slovy zákona je to v kanceláři soudního exekutora, pak v určitém čase, což je v úředních hodinách, čili v hodinách v té části pracovní doby, která je určena zejména veřejnosti, a pak pod dohledem, slovy zákona přesně pod dohledem soudního exekutora nebo jím pověřeného zaměstnance. Soudní exekutor nepochybně může dále podmínit nahlédnutí do spisu dalšími opatřeními jako například podmínit předchozí telefonickou domluvou,

což je zejména vhodné v případě, kdy například spis je již ukončený a je ve spisovně. Stejně tak je na stranu druhou vhodná i předchozí domluva ze strany osoby, která hodlá do spisu nahlížet, a to s ohledem na zajištění přítomnosti odpovědné osoby na exekutorském úřadě. Kárně obviněný soudní exekutor však nejen že nereagoval na jemu navrhovaných několik termínů, které osoby oprávněné do spisu nahlížet uváděly, ale ani sám žádný konkrétní termín, který měl možnost s ohledem na své pracovní vytížení zvolit, nestanovil.

Podmínky stanovené soudním exekutorem nemohou právo na nahlédnutí do spisu natolik zužovat, že by splnění těchto podmínek prakticky vylučovalo uplatnění práva. Stanovené podmínky mohou být odůvodněny jen organizací práce exekutorského úřadu, tj. vymezením úředních hodin, apod., nikoliv však pouze rozvrhem práce soudního exekutora a zajištěním bezpečnostních opatření v průběhu nahlížení do spisu; nadto tvrzení o zničení listin ze spisu nebo jejich ztráty v případě nahlížení do spisu jsou zde ryze v rovině spekulací; stěží se lze rozumně domnívat, že osoba hodlá do spisu nahlédnout a priori za účelem jeho zničení. Podmiňuje-li potom soudní exekutor nahlížení do spisu svojí přítomností mimo jiné i tím, že jinak by se spisem mohlo být nepřipustně manipulováno, je třeba takové dedukce odmítnout jako spekulativní a liché. Lze tedy konstatovat, že nahlížení do spisu lze zcela jistě omezit, nicméně jako každé omezení subjektivních práv musí mít i toto omezení své meze. Je tedy na místě zabývat se proporcionalitou zájmů vedle sebe stojících. Pokud soudní exekutor tvrdí, že v případě, že by musel vyhovět všem žádostem o nahlížení do spisu, by mu byl znemožněn řádný výkon exekutorského povolání, pak stojí proti sobě v kolizi subjektivní právo účastníka řízení nahlédnout do spisu, tedy základní procesní prostředek umožňující informaci o průběhu exekučního řízení a na druhé straně jakýsi těžko uchopitelný zájem soudního exekutora. Při zkoumání proporcionality je nutno klást si několik otázek, a to, zda dané opatření kárně obviněného je vhodné, zda je potřebné a rovněž tak je třeba se zabývat také závažností jednotlivých v kolizi stojících oblastí. Stran vhodnosti, tedy zda opatření soudního exekutora (jeho osobní účast při nahlížení) naplňuje cíl, pro které bylo vytvořeno, tedy, zajištění klidného výkonu a řádnějšího výkonu exekutorského povolání, pak naopak se podává, že toto opatření je v rozporu s tím, co kárně obviněný exekutor tvrdí, a sice pokud soudní exekutor je osobně přítomen při nahlížení do spisu, kdy toto může udělat de facto jakýkoliv jeho pověřený zaměstnanec, tak nemůže vykonávat jinou činnost, ke které nemůže svého zaměstnance zmocnit, pověřit (např. § 21 odst. 1, resp. 2, § 27 exekučního řádu). Jinými slovy, soudní exekutor se věnuje méně kvalifikované činnosti, dohlíží-li nad spisem, namísto výkonu jiné kvalifikované činnosti. Argumentace soudního exekutora v tomto směru se jeví lichou. Co se týče potřeby, tzn., zda neexistuje alternativní varianta, která by méně omezila práva účastníků řízení, pak je nasnadě, že takovým opatřením je prosté pověření zaměstnance. Z písemností zasílaných kárnému senátu, jakož i z těch, které jsou ve spise, vyplývá, že soudní exekutor zaměstnává i osoby s právníkem vzděláním a zaměstnává rovněž exekutorského koncipienta. Lze na tomto místě poukázat na to, že běžně nahlížení do spisu u soudu dozoruje soudní úředník, nikoli soudce; není myslitelné, aby účastník řízení, hodlá-li nahlédnout do soudního spisu, byl odkázán na neurčito s tím, že je třeba respektovat rozvrh práce příslušného soudce, resp. že bude zařazen do pořadníku a bude včas informován o tom, kdy bude mít soudce čas. Není tedy důvodu se domnívat, proč by administrativní pracovník exekutora nemohl vykonávat dohled u nahlížení do spisu, tím spíše exekutorský koncipient, kterého má (v rozhodné době tedy i měl) soudní exekutor k dispozici.

Kárný senát tedy zvažoval, při rozhodování o provinění kárně obviněného, na straně jedné subjektivní právo účastníků řízení nahlédnout do spisu a být informován o průběhu řízení, a na straně druhé de facto osobní přání exekutora být přítomen u nahlížení do spisu, což odůvodnil mimo jiné a priori nedůvěrou jak ke svým zaměstnancům, tak i ničím nepodloženou nedůvěrou k oprávněným osobám, jimž podsouvá zničení spisů (přitom kárně

obviněný ani nikde nezmiňuje, že by se takto již někdy ze strany osob těchto nebo kdykoli jindy stalo. Dospěl přitom k závěru, že právo na informace je zde nepochybně silnější.

Kárný senát konstatuje, že jednání soudního exekutora nelze než považovat za nevhodné a obstrukční, v rozporu s právními předpisy, zejména s ust. § 46 odst. 1 exekučního řádu, podle něhož soudní exekutor má povinnost dbát ochrany práv účastníků řízení a třetích osob, které jsou dotčeny jeho jednáním. Jak již bylo konstatováno, soudní exekutor nemůže uplatňovat takový obstrukční postup, v důsledku kterého se stane uplatnění práva nahlédnout do spisu fakticky nemožné. Kárně obviněný soudní exekutor zcela zjevně ochrany práv účastníků řízení a třetích osob nedbal.

Podle § 116 odst. 2 písm. a) exekučního řádu je kárným proviněním exekutora závažné nebo opětovné porušení jeho povinností stanovených právním předpisem anebo usnesením Komory, nebo narušení důstojnosti exekutorského povolání jejich chováním. Kárným proviněním je tedy jednání popsané intenzity (závažné) či opětovné, které je buď protiprávní (porušuje povinnosti stanovené právními nebo stavovskými předpisy či usneseními Komory) nebo samo o sobě ještě nemusí být protiprávní, ale nevhodností chování narušuje důstojnost exekutorského povolání. Při hodnocení závažnosti porušení povinnosti je proto třeba vycházet ze všech okolností konkrétního případu. Kárný senát přihlížel proto k závažnosti porušení povinnosti z hlediska významu chráněného zájmu, rovněž nemohl odhlédnout od osoby kárně obviněného soudního exekutora, s nímž je veden velký počet kárných řízení, a který se porušování svých povinností dopouští opakovaně. Na porušování práv dotčených osob stran nahlížení do spisů byl přitom soudní exekutor již upozorněn a byla mu udělena výtka ze strany Exekutorské komory. Jednání kárně obviněného nelze tedy hodnotit jinak než úmyslné.

S přihlédnutím k výše uvedenému dospěl kárný senát k závěru, že kárné opatření ve formě napomenutí již by bylo zcela zjevně bezúčelné, a proto přistoupil k uložení pokuty v přiměřené výši.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 24. listopadu 2011

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně kárného senátu